

Handläggare
Johanna Löfvenius
Telefon: 08-50824054

Till
Skärholmens stadsdelsnämnd
2023-09-28

Stockholms stads strategi för parklekar

- svar på remiss

Förvaltningens förslag till beslut

Stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och lämnar det som svar på remissen.

Sammanfattning

Kulturnämnden har, på uppdrag av kommunfullmäktige, tagit fram en strategi för parklekar. Strategin, som gäller för perioden 2023 till och med 2026, ger riktning för parklekarnas arbete. Förvaltningen välkomnar initiativet att se över och kvalitetsutveckla stadens fritidsverksamheter för att skapa jämlika förutsättningar för barn och unga över hela staden.

Förvaltningen har genom åren drivit såväl fritidsgårdar och parklekar samt ett antal övriga fritidsverksamheter. Det har dock, i flera av stadsdelarna varit svårt att nå barn i mellanstadieåldern med parkleksverksamheten. Även skolorna har haft svårt att nå denna målgrupp med sin fritidsklubsverksamhet. Förvaltningen driver därför sedan 2021 en gemensam fritidsverksamhet med Sätterskolan (från och med hösten även med skolorna i Bredäng) för barn i mellanstadieåldern. Denna verksamhet har visat sig mer framgångsrik än både parkleksverksamheten och skolans fritidsklubb i att nå denna målgrupp som annars riskerar stå utan fritidsverksamhet och istället hänga i centrum.

Förvaltningen hade hellre sett en gemensam strategi för barn och ungas fritid än separata strategier för varje enskild typ av fritidsverksamhet. En gemensam strategi hade underlättat för berörda nämnder att se till helheten i uppdraget att barn och unga ska ha en aktiv och meningsfull fritid. Med utgångspunkt i en gemensam strategi skulle varje stadsdelsnämnd, utifrån sina lokala förutsättningar och i samarbete med övriga berörda nämnder, kunna utveckla och stärka de fritidsverksamheter som bedöms vara mest effektiva för att nå målet.

Bakgrund

Kulturnämnden beslutade den 13 juni 2023 att godkänna förslaget till strategi för parklekar. Kommunstyrelsen har remitterat ärendet till samtliga stadsdelsförvaltningar, stadsledningskontoret, exploateringsnämnden, fastighetsnämnden, stadsbyggnadsnämnden samt till miljö- och hälsoskyddsmyndigheten.

Ärendet

Kulturnämnden har, på uppdrag av kommunfullmäktige, tagit fram en strategi för parklekar. Strategin ska ge en riktning för parklekarnas arbete.

Under 2022 genomförde kulturnämnden en utredning av parklekarnas verksamhet. Utredningen visade hur uppskattade och välbesökta stadens parklekar är och att parklekarna spelar en viktig roll för de barn som inte tar del av annan fritidsverksamhet. Samtidigt visade utredningen på stora skillnader mellan olika stadsdelsnämndsområden och parklekar vad gäller antal parklekar, budget, organisation och bemanning, tillgänglighet, målgrupper och mål. Bredden i parklekarnas verksamhet och möjligheten att göra lokala prioriteringar är en styrka. Samtidigt riskerar skillnaden mellan stadsdelsnämndsområdena att skapa ojämlika förutsättningar för stadens barn att ta del av en parkleksverksamhet av hög kvalitet. Det är mot bakgrund av detta som strategin har tagits fram.

Strategin, som gäller för perioden 2023 till och med 2026, tydliggör att parklekarna i Stockholms stad ska möjliggöra en stimulerande fritid för stadens barn. Verksamheten ska vara öppen och kostnadsfri och barnen behöver inte anmäla sig för att komma till parkleken. Parklekarna ska vara bemannade med personal som skapar trygghet och som möter barn med positiv förväntan och nyfikenhet på vad de behöver och önskar. Fokus ska ligga på utevistelse i parklekarnas utemiljöer, men i parkleken bör det även finnas parkleksbyggnader som bidrar till att göra verksamheten mer attraktiv och som möjliggör verksamhet i parklekarna året om.

Den prioriterade målgruppen för parklekarnas verksamhet, ska enligt strategin vara, barn i låg- och mellanstadieåldern som besöker parkleken på sin fritid. Det är särskilt viktigt att nå de barn som idag inte tar del av annan fritidsverksamhet. Det exakta åldersspannet för parkleksverksamheten ska dock bestämmas av varje stadsdelsnämnd utifrån identifierade behov och önskemål i närområdet.

Strategin lyfter ett antal områden som staden ska fokusera på för att utveckla verksamheten och nå uppsatta mål. Dessa är att

parklekarna ska vara tillgängliga och finnas nära målgruppen, att parklekarna ska vara attraktiva och med hög kvalitet, att de ska ha en stark bemanning och välfungerande arbetssätt samt att stadsdelsnämnderna ska ta fram en utvecklingsplan som visar hur strategin ska realiseras.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom främjande och förebyggande avdelningen.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen välkomnar initiativet att se över och kvalitetsutveckla stadens fritidsverksamheter för att skapa jämlika förutsättningar för barn och unga över hela staden. Förvaltningen instämmer vidare i att fokus bör ligga på att nå de barn som idag inte tar del av annan fritidsverksamhet. Samtidigt menar förvaltningen att det blir lite rumphugget att ta fram separata strategier för varje verksamhet inom fritidsområdet. Utöver fritidsgårdar, där en strategi togs fram och beslutades om av kommunfullmäktige förra året, och parklekar är skolornas fritidshem och fritidsklubbar minst viktiga verksamheter för barn och ungas fritid, liksom kulturskolan och förstås alla verksamheter för barn och unga som drivs av civilsamhället.

Med en gemensam strategi för barn och ungas fritid, istället för separata strategier för varje enskild typ av fritidsverksamhet, hade det varit lättare att se till helheten i uppdraget att barn och unga ska ha en aktiv och meningsfull fritid. Med utgångspunkt i en gemensam strategi skulle varje stadsdelsnämnd, utifrån sina lokala förutsättningar och i samarbete med övriga berörda nämnder, kunna utveckla och stärka de fritidsverksamheter som bedöms vara mest effektiva för att nå målet.

Skärholmens stadsdelsförvaltning har genom åren drivit såväl fritidsgårdar och parklekar samt ett antal övriga fritidsverksamheter som en ungdomsfestival och eftermiddagsverksamhet för mellanstadiebarn i centrummiljö. Det har dock, i flera av stadsdelarna – framför allt i Sättra och Bredäng- varit svårt att nå barn i mellanstadieåldern med parkleksverksamheten utan parklekarna har framförallt lockat yngre besökare tillsammans med föräldrar. Förvaltningens analys är att detta beror dels på att parklekslokalerna på förmiddagarna används som öppna förskolor och därav inte blir attraktiva för barn i mellanstadieåldern samt att de ligger en liten bit ifrån skolorna.

Samtidigt som förvaltningen hade svårt att nå denna målgrupp konstaterade även Sättraskolan att de hade få elever i åk 5 och 6 inskriva i sin fritidsklubb och att de flesta elever lämnade klubben

efter åk 4. Skolans analys av detta var att de hade begränsade möjligheter till aktiviteter i verksamheten där eleverna kunde utveckla sina intressen. Detta fick som följd att eleverna från 11 års ålder hänger i centrum vilket ibland leder till destruktivitet och risk att fångas upp av kriminella kretsar.

I november 2021 inleddes, mot bakgrund av detta, ett samarbete mellan Sätorskolan och stadsdelsförvaltningen där resurser från parklek och fritidsklubb lades samman för att skapa en mer attraktiv verksamhet för barn och unga. Eleverna fick i och med detta ta del av ett ökat utbud som omfattade både idrotts- och kulturaktiviteter. Parkleken/fritidsklubben blev helt plötsligt ”intressant” även för den äldre målgruppen i mellanstadiet. I dagsläget är cirka 90 elever anmälda till klubben. Skolan ser en mycket gynnsam effekt genom att färre incidenter sker utanför skoltid eftersom eleverna deltar i pedagogisk verksamhet fram till eftermiddagen. Vårdnadshavarna är också mycket positiva till verksamheten och den trygghet det skapar.

Med utgångspunkt i de goda resultaten från samarbetet med Sätorskolan startar förvaltningen nu till hösten 2023 ett liknande samarbete med skolorna i Bredäng. I Vårberg når parkleken fortfarande barn i mellanstadieåldern (antagligen på grund av att det inte finns någon öppen förskola i samma lokal samt att det är lite närmare till skolan) så där avser förvaltningen att fortsätta att bedriva parklek på det sätt som den benämns i strategin. Förvaltningen driver även en parklek i anslutning till öppna förskolan i Sätora för yngre barn och deras föräldrar som alltid har varit de som primärt lockats av och besökt verksamheten där. Förvaltningen uppskattar att det finns en öppning för att anpassa verksamheten utifrån behoven i området i strategin genom skrivningen att parkleken ska vara ett komplement till annan organiserad fritidsverksamhet och att parklekens prioriterade målgrupper därför ska utgå från identifierade behov och de önskemål som finns i närområdet.

Sammanfattningsvis menar förvaltningen att det, tillsammans med andra aktörer inom staden som driver fritidsverksamhet, har gjorts en analys av det bästa sättet att engagera barn och unga i området i någon form av fritidsverksamhet och utifrån denna analys utvecklats fritidsverksamheter som lockar målgruppen och ser till att de inte hänger i centrum. I vissa fall innebär det en parkleksverksamhet medan det i andra fall innebär en annan form av verksamhet. Hur många barn och unga i stadsdelsnämndsområdet som engageras i någon form av fritidsverksamhet är viktigare än vilken verksamhetsform som bedrivs.

Jämställdhetsanalys

I de två klassiska parklekar som förvaltningen driver idag är 39 procent av besökarna flickor och resten pojkar. I den gemensamma fritidsverksamheten med Sätorskolan är 52 procent flickor och resten pojkar. Sett till totalen är 47 procent av besökarna vid förvaltningens parklekar eller motsvande verksamheter flickor, vilket förvaltningen menar är ett bra resultat då pojkar ofta är tydligt överrepresenterade när det gäller fritidsverksamheter för äldre barn.

Bilagor

1. Stockholms stads strategi för parklekar

Patrik Åhnberg
Stadsdelsdirektör
Skärholmens
stadsdelsförvaltning

Johanna Löfvenius
Avdelningschef
Skärholmens
stadsdelsförvaltning

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Patrik Åhnberg, Stadsdelsdirektör	2023-09-08
Johanna Lövvenius, Avdelningschef	2023-09-07